

GAZETA LWOWSKA

WYCHODZI KAŻDEGO POWSZEDNIEGO DNIA POPOŁUDNIU

<p>Ceny prenumeraty: We Lwowie bez doręczenia do domu mies. zł. 2.—, kwart. 6.— z dostawą do domu mies. zł. 2.40, kwart. 7.— Na prowincji z przesyłką pocztową mies. zł. 2.40, kwart. 7.— Zagranicą mies. zł. 5.—, kwart. 15.—</p>	<p>Numer telefonu REDAKCJI I ADMINISTRACJI 221-17. Konto PKO Lwów № 504.044.</p>	<p>ADRES REDAKCJI I ADMINISTRACJI: LWÓW, UL. ZIMOROWICZA 15 I. P. Listy należy frankować. — Reklamacje otwarte wolno od opłaty. Rękopisów nadesłanych nie zwraca się.</p>	<p>CENA NUMERU 10 gr.</p>	<p>Ceny ogłoszeń: Za 1 wiersz milimetr. (9/16 cm. szer.) w zwykłych ogłoszeniach gr. 20, w nadstaniem i w nekrologach gr. 50, w kronice, repertuar, dział gospodarczy, paski w tekście gr. 70, pod nagłówkiem na pierwszej stronie zł. 1.— Tabelaaryczne o 50 proc. drożej. Za jedno słowo w drobnych ogłoszeniach gr. 10, kopie i sprzedaż słowo gr. 12, matrymonialne, korespondencja prywatna słowo gr. 20, dla poszukujących pracy gr. 5, Z zastrzeżeniem miejsc 25 proc. Zagraniczne o 50 proc. drożej.</p>
---	---	---	--	--

Zabójcy min. Pierackiego przed sądem

Drugi dzień rozprawy.

Warszawa. 19 XI. (PAT.) W ciągu wczorajszej rozprawy popołudniowej odczytano 44 strony aktu oskarżenia. Dalszy ciąg odczytywania nastąpi dziś o godz. 10-tej.

Proces według przewidywań potrwa kilka tygodni. Na rozprawę bowiem

wiecznych zostało 144 świadków oskarżenia oraz 5 biegłych.

Dzisiejsza rozprawa rozpoczęła się o godz. 10.40. Przystąpiono do czytania II-ej części aktu oskarżenia który podajemy niżej.

Dzieje Ukraińskiej Wojskowej Organizacji (U. W. O.).

Zmierzając do wyjaśnienia historii, celów i metod tej organizacji, oraz do wyświetlenia jej związku z niniejszym zabójstwem, śledztwo zebrało i zbadało przedewszystkiem oficjalną literaturę OUN i UWO, dalej akta pochodzące z tajnych archiwów OUN i UWO, mianowicie 418 oryginałów i 2,055 fotografii oryginałów — maszynopisów i rękopisów, stanowiących listy, sprawozdania, protokoły, rachunki i inne dokumenty organizacyjne. Akta te ujawnione zostały na jesieni r. 1933 i 1934 w Czechosłowacji przy rewizjach, przeprowadzonych przez tamtejsze władze u działaczy UWO i UON Emila Senyka, Włodzimierza Zawadzkiego, Jarosława Baranowskiego, Włodzimierza Martyniaka, Ostapa Czuczkiwicza, Dmytra Rawicza i Eugenjusza Kulczyckiego.

Ukraińska Organizacja Wojskowa powstała w Małopolsce Wschodniej w okresie przełomowych walk polsko-sowieckich w r. 1920.

UWO wystąpiło na widownię po raz pierwszy przez urządzenie zamachu na przybyłego do Lwowa Naczelnika Państwa Józefa Piłsudskiego. W dn. 25 września 1921 bojowiec Stefan Fedak strzelił z rewolweru do Marszałka Piłsudskiego, raniąc towarzyszącego mu wojewodę lwowskiego Grabowskiego. Aresztowanie Fedaka i ujawnienie sieci spiskowych sparaliżowało na jakiś czas działalność UWO. Jednocześnie wszakże na czoło ruchu konspiracyjnego wysunął się świeżo do kraju przybyły płk. Eugeniusz Konowalec, b. dowódca strzelców siczowych na Ukrainie. Wyniesiony na stanowisko komendanta głównego UWO, na którym pozostaje nieprzerwanie po dzień dzisiejszy, Konowalec przekształcił organizację na wzór formacji wojskowych. Od kuli zamachowca zginął wówczas Sydor Twerdochlib, rzeźnik pozytywnego stosunku do Państwa Polskiego i twórca ukraińskiego bloku wyborczego „Chliborobów”.

Dziełem tajnych bojówek zaopatrzy

O. U. N. w Polsce.

O ile na t. zw. obczyźnie OUN podzielone zostało na „tereny” i „państwa” z sekretarzami na czele, o tyle na „terytorjum Ukrainy” kongres postanowił zastosować podział na 10 „krajów”. W praktyce wszakże utworzono jeden tylko „kraj”, obejmujący organizację na ziemiach Polski. „Kraj” ten, to t. zw. „Baza”, bądź „Z. U. Z.” (ziemie zachodniej Ukrainy).

W porównaniu z UWO, organizacja ukraińskich nacjonalistów znacznie rozszerzyła zasięg działania, powołując w swe szeregi młodzież nawet lat najniższych. Według postanow-

wanych z zagranicy w fundusze i broń, stał się szereg zamachów na ośpornych agitacji Ukraińców, nieudany ponowny zamach we Lwowie na Prezydenta Wojciechowskiego w dn. 5 września 1924 r., zbrojne napady na ambulansy i urzędy pocztowe, wreszcie w dn. 19 października 1926 r. zabójstwo kuratora szkolnego we Lwowie Sobińskiego. Zarazem w rozliczonych procesach sądowych wyszło na jaw, że UWO w działalności swej związała się z obcym wywiadem, prowadząc w Polsce robotę szpiegowską na rzecz postronnego czynnika. Fakt ten, ujawniający istotną podstawę finansową organizacji i jej zależność polityczną, obudził ujemne echo nawet w kołach skrajnych nacjonalistów. Dla UWO nadszedł okres krytyczny. Rewolucyjne elementy ukraińskie coraz częściej zaczęły szukać ośrodków odrębnych, tworząc własne organizacje, oparte na innych zasadach działania. W r. 1924 powstała w Pradze organizacja Ukraińskiej Nacjonalnej Młodoci, która wkrótce zyskała sobie liczne koła młodzieży akademickiej w Małopolsce Wschodniej. Zarazem w r. 1925 szereg stowarzyszeń, skupiających emigrantów t. zw. naddnieprzańskich, połączył się w Pradze w „legię ukraińskich nacjonalistów”, wyśuwając w swym programie w odróżnieniu od UWO na plan pierwszy zasadę t. zw. soborności Ukrainy, tj. jej powszechności terytorjalnej, sięgającej na wszystkie ziemie bez względu na ich aktualną przynależność państwową.

Konowalec zdołał w krótkim czasie ująć nowy ruch w swoje ręce i stopniowo podporządkować go sobie. W rezultacie kongresu nacjonalistów, odbyty w dn. od 27 stycznia do 3 lutego 1929 r. w Wiedniu, dał UWO faktyczne zwycięstwo i powołana do życia Organizacja Ukraińskich Nacjonalistów, pomyślana początkowo jako przeciwwaga dla UWO, stała się nowym i nader dogodnym instrumentem jej działań.

wień Kongresu, członkami OUN mogą być Ukraińcy i Ukrainki, począwszy już od 8 roku życia. W okresie od 8 do 16 lat należą do tzw. Dorostu, następnie do 25 roku do „Junactwa”, członkami zaś właściwego OUN mogą zostać po ukończeniu 21 lat życia. W praktyce granicę wieku stanowią ukończenie szkoły średniej. Z ukończeniem 25 lat członkowie OUN mogą być zaprzysiężeni. Ślubują wówczas bezwzględna uległość wszystkim rozkazom kierowników i zachowanie w tajemnicy spraw organizacyjnych, z tem, że za złamanie przysięgi podle-

gają sądowi organizacyjnemu i t. zw. „najwyższej karze” — śmierci. Członków wiąże bezwzględne posłuszeństwo i konspiracja. Wydawnictwa OUN pouczają o sposobach stosowaniu szyfrów i umownych określeń, o myśleniu władz policyjnych, i ze szczególnym naciskiem wpajają zasadę, że wobec sądu, zwłaszcza w śledztwie, nie wolno jest zeznawać prawdy i przyznawać się do winy.

Celem OUN jest utworzenie państwa ukraińskiego na ziemiach, należących obecnie do innych państw. Jakkolwiek jednak zadania OUN zwracają się przeciw: 4 sąsiadującym z sobą państwom: Polsce, Sowietaom, Rumunji i Czechosłowacji, zmierzają do uszczuplenia ich obszarów na rzecz mającego powstać państwa ukraińskiego, w praktyce działalność U-

W. O. i O. U. N. skierowana jest niemal wyłącznie przeciw Państwu Polskiemu i zakreślona jest jego południowo-wschodnimi granicami.

Propaganda.

Jak wynika z oficjalnej literatury OUN, agitacja zmierza nadewszystko do wywołania nieposłuszeństwa ustąwom i władzom, oraz krzewi nienawiść do Polski i Polaków. Organy OUN piszą wręcz, że nacjonalizm ukraiński nie liczy się z żadnymi ogólnoludzkimi przepisami solidarności, sprawiedliwości, miłosierdzia i humanitaryzmu, a „kłada drogą, która prowadzi do najwyższego celu, jest naszą drogą bez względu na to, czy u innych nazywać się będzie bohaterstwem, czy też podłością”.

Terorystyczne szkolenie wojskowe.

Głównym wszakże środkiem propagandy jest w pojęciu UWO i OUN stosowanie teroru w Polsce. Akt oskarżenia wylicza szereg zamachów, dokonanych od r. 1926 poprzez pamiętną akcję sabotażową, kiedy to palono zabudowania i inwentarz w gospodarstwach rolnych, należących do Polaków, zrywano przewody telefoniczne i telegraficzne, niszczone budynki P. P. i t. d., poprzez zamordowanie posła Tadeusza Hołównki, napad na urząd pocztowy i skarbowy w Gródku Jagiellońskim, stałe zamachy na Ukraińców i zamachy bombowe w r. 1934.

Równoległe jednak z propagandą i terorem UWO stara się o przygotowanie kadr ludzi. Są to członkowie organizacji, a przedewszystkiem bojownicy UWO, których poddaje się wojskowemu wyszkoleniu ze szczególnym uwzględnieniem walki partyzanckiej i sabotażowej. Ćwiczenia terenowe

odbywają się z użyciem broni i ekwipunku polowego. Zagranicą odbywają się wojskowe kursy dla instruktorów. Są wreszcie prowadzone specjalne kursy wojskowe korespondencyjne (Centrala w Paryżu) i szeregi innych.

POMOC WYCHODŹTWA AMERYKAŃSKIEGO.

Powyższa działalność organizacyjna pochłania poważne kwoty pieniężne, to też stałą troską kierownictwa jest walka o fundusze. Jednym ze źródeł tej pomocy stała się w ciągu ostatnich lat emigracja ukraińska, osiadła w Ameryce Północnej.

Mimo dochodów z Ameryki UWO z trudnością zdołałaby utrzymać swój aparat administracyjny zagranicą i kontynuować przestępną działalność w Polsce, gdyby nie pomoc udzielona jej przedewszystkiem przez rząd Republiki Litewskiej.

Pomoc rządu litewskiego.

Akta znalezione u wspomnianego działacza OUN Senyka w Pradze ujawniły bezsporny fakt, że w ciągu lat ubiegłych rząd litewski wspierał U. W. O. przez udzielanie jej stałych subwencji pieniężnych, przez wystawianie jej fałszywych paszportów i ułatwianie przejazdów pod fikcyjnymi nazwiskami na kampanje agitacyjne do Ameryki i wreszcie przez udzielanie gościny wydawnictwu UWO „Surma” w Kownie. W Kownie mieściła się ekspozytura wywiadowcza UWO, złożona z kilku bojowców tej organizacji. Kierownikiem jej był dawny sotnik armji ukraińskiej Osyp Rewjuk, występujący w Kownie pod nazwiskiem litewskim Jonasa Bartowicjusza. Rewjuk zarządzał w Kownie drukarnią „Surmy”. Głównym wszakże jego zadaniem było zabieganie u władz kowieńskich o dotacje pieniężne dla organizacji i inkasowanie ich.

Rząd litewski wypłacał Rewjukowi kwartalnie równowartość 1,500 do 2,000 dolarów niezdevaluowanych. Z sumy tej Rewjuk obracał na druk „Surmy” oraz na utrzymanie ekspozytury kowieńskiej ok. 200 dolarów miesięcznie, resztę zaś przekazywał

Konowalcowi. Jak wykazuje obliczenie za r. 1930 w okresie tym Konowalec zainkasował od Rewjuka 6,476,63 dol. netto.

Cała ta opieka rozciągana była za wiedzą i sprawą najwyższych czynników rządowych Litwy. Zarówno Rewjuk, jak i sam Konowalec pozostawali w bezpośrednich stosunkach z ministrem spr. zagr. Litwy. Ministrem tym w okresie od 1928 do 12 czerwca 1934 r. był w gabinecie premiera Tubylisa dr. Zaunius, uprzednio generalny sekretarz litewskiego MZS za rządów Waldemarasa.

Z końcem września 1932 r. Konowalec skomunikował się z ministrem Zauniusiem listownie, a w dn. 6 października przybyły na zwołanie Ligi Narodów minister Litwy odbył z Konowalcem osobistą naradę. Wędlug słów Konowalca, pisanych do Senyka, rozmowa trwała i pół godziny, była prowadzona w nadzwyczaj przyjaznym i szczerym tonie. „Przekonałem się, iż stosunek p. Z. do nas jest nawskróś pozytywny i przychylny. Z listu Konowalca wynika, że Zaunius przyrzekł zrobić wszystko co w jego mocy, aby nie zmniejsza-

